

ikke have noget af at faa min Sag behandlet paa den Maade, som den og den fik, jeg synes, at Voldgiftskendelsen er forkert, det vil jeg ikke vide noget af at sige. Derfor, skulde det ske — hvad Gud forbyde —, at der bliver Strid imellem os, saa lad Sagen gaa til Domstolene. Det vil jo Køberen, naar han da ikke har Mistro til Sælgeren eller til det Dyr, der handles om, synes, at det kan der være noget i. — Jeg tror saaledes ikke, at der er nogen Frygt for, at nogen mod sin Villie skulde blive tvungen ind under Voldgiften.

Jeg tror heller ikke, det ærede Medlem har Ret, naar han tvivler om, at Voldgiftskendelserne ville blive retfærdige. Det ærede Medlem mente, at de vilde blive mere eller mindre tilfældige og ikke paalidelige. Jeg tror, det ærede Medlem ganske undervurderer den Evne, som sagskyndige Lægsmænd have til at afgøre Sager, som i sig selv slet ikke ere saa overordentlig indviklede, men som ganske vist ofte, naar der er Proces om en Hest eller et andet Husdyr, kan være flere Aar og efterhaanden blive umaadelig indviklede. I Virkeligheden er den Slags Sager oftest meget klare, og Lægsmænd ville ofte langt bedre end de retskyndige Dommere være i Stand til at opfatte og afgøre dem. De ville langt bedre kunne lede Parterne til at fremkomme med de behørigte Beviser og se bort fra de Beviser, der slet ikke have Betydning for Sagen. Det er en stor Mangel ved vor nugældende Retspleje, at der ikke eller i alt Fald meget sjældent findes Adgang for Retten til at afskære Parterne fra at vidtløftiggøre Sagen ved at optage Beviser, der ved den endelige Afgørelse vise sig at være ganske overflødige.

Det forekommer mig, at saaledes som Lovforslaget er affattet, er der fuldkommen tilstrækkelige Regler for Voldgiftsmændene at gaa efter ved Sagens Behandling. Men det er naturligvis af den Slags Spørgsmaal, som man kan forhandle om, og kan det paavises, at der paa et eller andet Omraade skulde være en Regel, der kan nytte og ikke bør savnes, skal jeg være den første til at yde min Medvirkning til at faa den indført. Det ærede Medlem mente, at i alt Fald — og det gjaldt baade det Lovforslag, jeg i Fjor har forelagt, og dette her — burde Voldgiftskendelserne ikke være umiddelbart exigible, Statens Embedsmænd skulle kun lystre Parolen fra en Domstol og skulle ikke sætte sig i Bevægelse, fordi en Mand kommer med en

Kendelse, der er afsagt af mere eller mindre private Mænd. Jeg tror ikke, at dette er rigtigt. Det forekommer mig, at det i Virkeligheden er en meget stor Formalisme at forlange, at naar en Kendelse er afsagt, som Parterne ikke kunne gøre nogen Indsigelse imod, saa skal den af Parterne, der staar med Kendelsen i Haanden og ikke kan faa sine Penge, først enten selv gaa til Retten eller antage en Sagfører til at gaa til Retten og søge at opnaa en Dom og have Bekostningen deraf. Thi det kan jo ikke i alle Tilfælde nytte at henvise til, at Modparten skal betale Omkostningerne; der kan være mange Tilfælde, hvor det allerede er tvivlsomt, om Modparten er i Stand til at betale Hovedstolen, og hvor det er givet, at de Omkostninger, som løbe paa, ville komme til at falde paa Sagsøgeren, hvorved man altsaa henviser ham til en Rettergang, der i sig selv er af rent formel Natur og ganske overflødig. Men dertil kommer, at vor Lovgivning kender Tilfælde, hvor den eksekverende Myndighed maa sætte sig i Bevægelse, uden at der foreligger Dom. Det ærede Medlem nævnte selv Landvæsenkommissionernes Kendelser. Det er udtrykkelig foreskrevet, at de ere umiddelbart exigible, og ligesom Lovgivningsmagten, for saa vidt angaar Landvæsenkommissionernes Kendelser, har henvist de eksekverende Myndigheder til at rette sig efter de Kendelser, der ere afsagte, vil der heller ikke være noget i Vejen for, og det vil ikke være noget nyt, at foreskrive det samme med Hensyn til de her omhandlede Voldgiftskendelser. Jeg skulde for øvrigt mene, skønt jeg ikke i Øjeblikket er i Stand til at angive, i hvilken Paragraf det staar, at netop de Kendelser vedrørende Læringsager, som jeg før hentydede til, uden videre kunne eksekveres, uden at der foreligger Dom.

Jeg tror, som sagt, at den Vej, Lovforslaget anviser, er den rigtige, og jeg tror ikke, at man skal gaa tilbage til Lovforslaget, som det var, da det i Fjor blev forelagt, idet en stor Mængde Tilfælde, som burde komme for Voldgift, og som Parterne i Virkeligheden ikke have noget imod komme for Voldgift, derved vilde blive udelukkede derfra, saaledes at det ny Institut forholdsvist sjældent kom i Brug og derved ikke opnaaede den Anseelse og Betydning, som jeg tror, det fortjener.

De forskellige Spørgsmaal, der ere rejste fra flere ærede Medlemmer om Enkeltheder i Forslaget, ere naturligvis noget, der kan forhandles om, ligesom der utvivl-